

AMERSFOORT EN OMSTREKEN

Afdelingsfunctionarissen

Bestuur

- Voorzitter: dhr. drs. ing. J.W. van Maren, Vlieterweg 108, 3925 GD Scherpenzeel
tel. 033 – 2778813 e-mail: voorzitter@amersfoorteo.ngv.nl
- Secretaris
en Public Relations: dhr. A.C. van Herk, Herfsttuin 24, 3772 VJ Barneveld
tel. 06-53408994 e-mail: secretaris@amersfoorteo.ngv.nl
- Penningmeester: dhr. drs. Th.H. van Veen, Poortersdreef 1, 3824 DL Amersfoort
tel. 033 – 4726015 e-mail: penningmeester@amersfoorteo.ngv.nl
- Lid: dhr. ir. P. van Zuylen, Couwenhoven 9064, 3703 GE Zeist
tel. 030 – 6962658 e-mail: peter.van.zuijlen@gmail.com
- Lid: dhr. C.M. van Rooij, Klarinetpad 21, 3822 CS Amersfoort
tel. 033 – 4330069 e-mail: c.m.vanrooij@hccnet.nl

Afdelingsafgevaardigden

- Afgevaardigde: dhr. drs. ing. J.W. van Maren, voornoemd
- Plaatsvervanger: dhr. H. Hooijer, Dorresteinseweg 112, 3817 GD Amersfoort
tel. 033 – 4632621 e-mail: heimen.h.a@gmail.com

- Bibliotheek** dhr. G.G.M. van der Kroon, Bohemen 53, 3831 ER Leusden
tel. 033 – 4942496 e-mail: gvanderkroon@kpnplanet.nl

Coördinator Afdelingsledenservice van de Contactdienst (CALs) vacature

Lezingen en Activiteiten

- Coördinator: dhr. ir. P. van Zuylen, voornoemd

Periodiek

- Hoofdredacteur: dhr. A.C. van Herk, voornoemd
- Redactieadres: redactie@amersfoorteo.ngv.nl
- Eindredacteur: dhr. dr. J.S. Kaastra, Montessorilaan 23, 3706 TB Zeist
tel. 030 – 6962934
- Redacteurs: dhr. M. van de Krol, Marterhoeve 20, 3831 TA Leusden
tel. 033 – 4945110
mw. A.M. Sjamaar, Amersfoort, familiekroneken@telfort.nl
dhr. drs. Th.H. van Veen, voornoemd
- Verzending: mw. H.S.H. Koning-van Dalen
- PR-ondersteuning** mw. F.E.F. Schuitemaker-Frankefort, Zaagmolenhof 13, 3833 KT Leusden
tel. 033 – 4947948 e-mail: fschuite@xs4all.nl
- Webmaster** dhr. ing. J. Roggenkamp e-mail: webmaster@amersfoorteo.ngv.nl

Website <http://amersfoorteo.ngv.nl>

Twitter www.twitter.com/NGV_AFT

Facebook NGV Amersfoort

Omslag: Tulpengekte. Floraes Gecks-kap van Cornelis Danckerts naar een tekening van Pieter Nolpe. Zie het artikel op blz. 75.

AMERSFOORT EN OMSTREKEN

*Uitgave van de Nederlandse Genealogische Vereniging
Afdeling Amersfoort en Omstreken
opgericht 18 december 1971*

Verschijningsgebied de gemeenten Amersfoort, Baarn, Barneveld, Bunschoten, Ede, Eemnes, Ermelo, Harderwijk, Leusden, Nijkerk, Putten, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel, Soest, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Wageningen, Woudenberg en Zeist. Oplage 650.

Jaargang 22

september 2013

nummer 3

Ten geleide

Voor veel lezers zit de vakantieperiode er weer op en kijkt u wellicht uit naar een bijeenkomst van onze afdeling van de NGV. Op 21 september starten we met een computergenealogiemiddag. 'Waar blijft de tijd' is mogelijk ook een aspect dat u bezig houdt. Binnen de afdeling is in de eerste drie kwartalen een en ander gewijzigd. In de afdelingsledenvergadering van 16 april hebben we Jeanne Peterse met bloemen bedankt voor haar inzet op het gebied van PR en Communicatie; heeft Cas van der Kroon de zilveren NGV-speld ontvangen voor zijn inzet voor de afdeling en specifiek als bibliothecaris; is het voorstel voor mijn benoeming als secretaris door u, onze leden, overgenomen; heb ik de rol van hoofdredacteur voor mijn rekening genomen en de coördinatie van PR en Communicatie. In de rubriek *Wie is wie* is meer over mij te lezen. Ook schenken we in dit nummer aandacht aan veranderingen in het hoofdbestuur. Om in het blad nog meer invulling te geven aan het aspect 'voor en door' de leden, wil ik u vragen om input te leveren. U heeft zeker ervaring met leuke anekdotes die u tegenkomt bij uw genealogische activiteiten, wellicht leuk om te delen. *Arie van Herk*.

Colofon

AMERSFOORT EN OMSTREKEN verschijnt in januari, april en september. De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de ondertekende stukken. Bij overname van gegevens uit deze uitgave wordt men verzocht de bron te vermelden.

Kopij voor het volgende nummer gaarne vóór 1 december 2013 inleveren

Voor nadere instructies zie onze webpagina <http://amersfoorteo.ngv.nl>

AMERSFOORT EN OMSTREKEN wordt gratis aan de leden van de afdeling toegezonden. Anderen kunnen zich abonneren door betaling van € 7,- per jaar te storten op postrekening 2666378 ten name van Penningmeester NGV afdeling Amersfoort en Omstreken onder vermelding van 'abonnement periodiek'.

Opmaak: L^AT_EX – Druk: Trepico bv, Hooglanderveen

Lezingen & Activiteiten

Genealogische activiteiten in de regio

Een overzicht van de bijeenkomsten voor de komende periode. Alle bijeenkomsten van onze NGV-afdeling en van de HCC! werkgroep Amersfoort vinden – tenzij anders vermeld – plaats in

**het Kerkelijk Centrum De Brug,
Schuilenburgerweg 2, 3816 TB in Amersfoort**

Onze middagbijeenkomsten beginnen om 14.00 uur en de avondbijeenkomsten beginnen steeds om 20.00 uur. De zaal is 's middags open vanaf 13.00 uur en 's avonds vanaf 19.00 uur zodat u in de gelegenheid bent om met de leden van het bestuur of de andere aanwezigen van gedachten te wisselen onder het genot van een kopje koffie of thee. De consumpties zijn voor eigen rekening. In de hal kunt u zelf de consumpties bestellen. De PR-medewerkers van onze afdeling verzorgen een informatietafel. Al onze bijeenkomsten zijn voor iedereen, leden van de NGV en belangstellenden, vrij toegankelijk.

De activiteiten van de Oudheidkundige Vereniging Flehite (OVF) en de HCC!genealogie in onze regio zijn afzonderlijk vermeld. Omdat sommige activiteiten van de OVF en de HCC! pas in een laat stadium nader ingevuld kunnen worden, verdient het ook aanbeveling om daarvoor regelmatig hun websites te raadplegen:

- <http://www.historisch-amersfoort.nl>
- <http://amersfoort.hcc-utrecht.nl>
- <http://www.hcc-veenendaal.nl/cms>

De activiteiten van HCC!genealogie zijn voor NGV-leden gratis toegankelijk. De OVF kan aan niet-leden een toegangsprijs vragen. Wij adviseren u in die gevallen altijd duidelijk te kennen te geven dat u komt als lid van de NGV!

Datum	Donderdag 12 september 2013	NGV en Archief Eemland
Tijd	van 14.00 tot 16.00 uur	
Plaats	Studiezaal Archief Eemland	
Onderwerp	Spreekuur: Stamboomonderzoek en familiegeschiedenis	

Datum	Zaterdag 21 september 2013	NGV
Tijd	van 14.00 tot 16.00 uur	
Plaats	Kerkelijk Centrum De Brug	
Onderwerp	Computergenealogie	

Wie belangstelling heeft voor het gebruik van de computer bij zijn hobby is welkom op deze werkmiddag. Er zullen verschillende pc's met genealogieprogramma's aanwezig zijn. Zo zijn er onder ander vertegenwoordigers van de genealogische programma's Aldfaer, FamYX, GensDataPro en PRO-GEN aanwezig die u deskundig kunnen bijstaan en adviseren. Deze bijeenkomst is bedoeld om u kennis te laten maken met verschillende genealogische programma's en om samen verder te komen door elkaar te helpen bij het oplossen van grote en kleine computerproblemen. Het is een inloopmiddag, dus u hoeft niet speciaal om 14.00 uur aanwezig te zijn.

Datum Dinsdag 24 september 2013 **OVF en NGV**
Tijd 20.00 uur
Plaats Museum Flehite
Onderwerp Amersfoort en bedrijvigheid: 75 jaar tandpastafabricage in Amersfoort
Inleider de heer Jan Carel van Dijk

Datum Donderdag 10 oktober 2013 **NGV en Archief Eemland**
Tijd van 14.00 tot 16.00 uur
Plaats Studiezaal Archief Eemland
Onderwerp Spreekuur: Stamboomonderzoek en familiegeschiedenis

Datum Dinsdag 15 oktober 2013 **De Brug – NGV**
Tijd van 20.00 tot 22.00 uur
Plaats Kerkelijk Centrum De Brug
Onderwerp Boeven in de familie
Inleider de heer Hans van Felius

Onderzoek naar je voorouders is niet alleen onderzoek naar namen en data. Het is ook onderzoek doen naar wie ze waren en hoe ze leefden. Soms waren ze betrokken bij strafzaken. Waren het boeven of slachtoffers? Onderzoek naar dit aspect geeft een boeiende kijk in het persoonlijk leven van voorouders.

Het verhaal begint in het Noord-Hollands archief. In het gevangenisregister van Hoorn stond de naam Cornelis van Felius. De meeste familieleden woonden in Zeeland, behalve "ome Kees". Waarom zit oom Kees in Holland en waarvoor was hij veroordeeld door het Provinciaal Gerechtshof in Den Haag?

Het archief van dat gerechtshof is verloren gegaan, maar het militair archief zegt dat Kees veroordeeld was voor het stelen van 1 stuk kaas en 6 sigaren, wat hem op oneervol ontslag uit militaire dienst kwam te staan. Dit speelde rond 1880.

Nieuwsgierig geworden is de spreker gaan zoeken in Middelburg en wat bleek: er woonden directe voorouders die ook in de gevangenis hebben gezeten, meestal voor stropen.

Je komt in de gevangenis voor voorarrest en veroordelingsgegevens kun je vinden in de archieven van de rechtbank. Het proces-verbaal geeft de naam van de verdachte en de getuigen, het vonnis en de rechtsgang van dit proces. In de dossiers zitten verhoren, getuigenverklaringen, bewijsstukken, het vonnis en de uiteindelijke straf.

Ome Kees is veroordeeld voor een diefstal in Delft. Door de archieven door te spitten om te achterhalen waarvoor hij veroordeeld was, kwam de spreker er achter dat ome Kees minstens 7 maal veroordeeld was.

Zijn broer Jan werd veroordeeld voor strandjutterij, maar dit voorval speelde zich af in Zeeland.

Door dit soort vondsten beginnen deze mensen voor hem te leven en het is een waardevolle aanvulling van de kale stamboom. Zo werden deze personen voor hem toch wat bekender en kwam hij te weten hoe zo'n persoon in de maatschappij functioneerde.

Hans van Felius is als archivaris werkzaam op het Noord-Hollands Archief. Hij is al

jarenlang bestuurslid van de afdeling Kennemerland in diverse functies. Daarnaast is hij voorzitter van de Werkgroep Collectiebeheer van de NGV en werkt hij aan de inventarisatie van het verenigingsarchief in Weesp.

Datum Dinsdag 29 oktober 2013 **OVF en NGV**
Tijd 20.00 uur
Plaats Museum Flehite
Onderwerp Amersfoort en de Rijksdriehoeksmeting
Inleider de heer Raymond van Uppelschoten

Datum Donderdag 14 november 2013 **NGV en Archief Eemland**
Tijd van 14.00 tot 16.00 uur
Plaats Studiezaal Archief Eemland
Onderwerp Spreekuur: Stamboomonderzoek en familiegeschiedenis

Datum Dinsdag 19 november 2013 **De Brug – NGV**
Tijd van 20.00 tot 22.00 uur
Plaats Kerkelijk Centrum De Brug
Onderwerp Terug in de tijd: gekaapte brieven geven hun (taal)geheimen prijs
Inleider prof. dr. Marijke van der Wal

Vooraf aan de lezing vindt eerst een korte ledenvergadering plaats. De agenda voor deze afdelingsledenvergadering en het verslag van de vorige zijn te zijner tijd te vinden op internet <http://amersfoorteo.ngv.nl>. De agenda en de bijlagen liggen vóór aanvang van de vergadering eveneens ter inzage en er zijn ook meerdere exemplaren beschikbaar.

Wat heeft Hendrik Batens uitgespookt dat hij in 1664 zo abrupt vertrok op het oorlogsschip van Michiel de Ruyter? En waarom moest Gijsbert van Veen meer dan een eeuw later een andere identiteit aannemen? Het zijn prangende vragen wanneer je de brieven leest die het thuisfront verstuurde, post die Hendrik en Gijsbert nooit heeft bereikt. In oorlogstijden ging het met de postbezorging mis: ongeveer veertigduizend Nederlandse brieven zijn samen met andere papieren door Engelse kaapvaarders of oorlogsschepen in beslag genomen. Ze kwamen uiteindelijk terecht in de National Archives (in Kew, bij London) en werden door Nederlandse historici opnieuw ontdekt.

Die herontdekte Nederlandse brievenarchief staat centraal in het *Brieven als Buit* onderzoek aan de Leidse Universiteit. Dat onderzoek heeft bijzondere vondsten opgeleverd: zelfs kinderbrieven zijn opgedoken. De persoonlijke brieven geven een uniek zicht op het verleden en leren ons de taal van de gewone man en vrouw kennen, van mensen dus die over het algemeen geen schriftelijke sporen hebben achtergelaten.

Prof. dr. Marijke van der Wal is bijzonder hoogleraar Geschiedenis van het Nederlands aan de Universiteit Leiden. Zij geeft leiding aan het onderzoeksprogramma *Brieven als Buit* (2008–2013) en publiceerde *De voortvarende zeemansvrouw. Openhartige brieven aan geliefden op zee* (Walburg Pers Zutphen 2010). Voor meer informatie zie www.brievenalsbuit.nl.

Datum Dinsdag 26 november 2013 **OVF en NGV**
Tijd 20.00 uur
Plaats Museum Flehite
Onderwerp Amersfoort en bedrijvigheid: De geluidswandeling op de wagenwerk-
plaats (ook n.a.v. 150 jaar spoor in Amersfoort)
Inleider mevrouw Nienke Rooijackers

Datum Donderdag 12 december 2013 **NGV en Archief Eemland**
Tijd van 14.00 tot 16.00 uur
Plaats Studiezaal Archief Eemland
Onderwerp Spreekuur: Stamboomonderzoek en familiegeschiedenis

Datum Donderdag 19 december 2013 **De Brug – NGV**
Tijd van 20.00 tot 22.00 uur
Plaats Kerkelijk Centrum De Brug
Onderwerp Genealogie in Duitsland
Inleider de heer Rob Dix

Bij onderzoek naar voorouders komt men vroeg of laat in Duitsland terecht. Onderzoek doen in Duitsland is duidelijk anders dan onderzoek doen in Nederland. Duitsland is een groot land met een complexe historie. De neerslag daarvan vinden we terug in een andere structuur van het archiefwezen, andere soorten bronnen, andere schriftsoorten. In de lezing wordt u aan de hand van vier stappen meegenomen langs de verschillen met het onderzoek in Nederland. Tevens zal worden ingegaan op de veranderingen in het voor menig genealoog beruchte Datenschutzesysteem per 1-1-2009. En voordat u een reis naar Duitsland wilt gaan ondernemen is het natuurlijk noodzakelijk om eerst te kijken wat er in Nederland al voorhanden is. Dat spaart kosten en tijd en zal dus in de lezing ruim aandacht krijgen.

Rob Dix is actief genealoog, oud-hoofdbestuurslid en Duitsland-deskundige bij uitstek. Kort gezegd: hij gaat in op bronnen en mogelijkheden die Duitse archieven bieden, mede gezien de veranderende regels van openbaarheid.

Als je concrete vragen hebt kun je die van tevoren aan Rob Dix (RAJ.Dix@hotmail.nl) sturen. Ze worden dan zo mogelijk in de lezing meegenomen.

Agenda van de bijeenkomsten van:

HCC!genealogie, werkgroep Amersfoort – Elke derde maandag van de maand in het Kerkelijk Centrum De Brug, Schuilburgerweg 2, 3816 TB in Amersfoort. Openingstijden: van 19.30 tot 22.30 uur.

HCC!genealogie, werkgroep Veenendaal – Elke vierde maandag van de maand in de Christelijke Scholengemeenschap, Sportlaan 11-13, 3905 AD in Veenendaal. Aanvang: 20.00 uur.

Hier kunt u terecht voor al uw computervragen, ook niet-genealogische. Voor meer informatie verwijzen wij u naar de HCC-websites <http://amersfoort.hcc-utrecht.nl> en <http://www.hcc-veenendaal.nl/cms>.

Zilveren speld voor Cas van der Kroon

door Thijs van Veen

In de afdelingsledenvergadering van 16 april 2013 van de afdeling Amersfoort en omstreken ontving Cas van der Kroon uit handen van hoofdbestuurslid Jan Netelbeek een zilveren speld van de NGV.

Hoofdbestuurslid Jan Netelbeek (r.) speldt de zilveren NGV-speld op bij Cas van der Kroon.

Foto Arie van Herk.

Cas van der Kroon (geboren 25-11-1931) is vanaf april 1990 tot heden de bibliothecaris van onze afdeling. Het afdelingsbestuur heeft onlangs moeten besluiten de bibliotheek op te heffen, waardoor Cas thans bezig is met de laatste fase van de uitoefening van deze functie.

In april 1990 vroeg de toenmalige afdelingsvoorzitter, Frans Manche, aan Cas om hem te helpen met het opzetten van een 'kleine bibliotheek', omdat Frans een paar boekjes had die hij ter inzage voor de leden wilde bewaren. Daar Frans en Cas beiden cavalerie-officieren waren en samen onder andere in Duitsland dienden, steunden zij el-

kaar, en zo werd de bibliotheek geboren in Onze Lieve Vrouw ter Eem in Amersfoort waar destijds de bijeenkomsten van de afdeling plaatsvonden. Het aantal boeken en tijdschriften groeide snel, het aantal kasten breidde zich uit. Voorafgaande aan en in de pauzes van de lezingen hadden de leden veel belangstelling voor de bibliotheek. In 2005 moest de afdeling helaas vertrekken uit OLV ter Eem. De bibliotheek kreeg elders onderdak, het raadplegen van de bibliotheek vóór of in de pauze van een lezing was er niet meer bij. Van het aanbod van de bibliothecaris om bij lezingen de vooraf aangegeven boeken mee te nemen, werd nauwelijks gebruik gemaakt. De leden kunnen in de actuele catalogus op internet zien welke boeken en tijdschriften geleend kunnen worden, maar dit leidde bijna niet tot een verzoek een boek of tijdschrift te lenen.

Cas was van 1992 tot 2002 ook lid van het afdelingsbestuur van de afdeling Amersfoort en omstreken.

Voor zijn verdiensten kreeg Cas de zilveren NGV-speld.

Cas van der Kroon bij de huidige thuisbasis van de afdeling. Foto Arie van Herk.

Bedankt, Jeanne

Afdelingsvoorzitter Willem van Maren (r.) laat onze dank vergezellen door een mooie bos bloemen.

In dezelfde vergadering waarin Cas van der Kroon in het zonnetje werd gezet vanwege zijn activiteiten voor de afdelingsbibliotheek, werd ook Jeanne Peterse bedankt voor haar inzet voor de PR van onze afdeling.

Van uw voorzitter

door Willem van Maren

Op 20 april is tijdens de Algemene Vergadering van onze vereniging de heer Robert Philippo tot voorzitter van de NGV gekozen als opvolger van Roelof Vennik. Ook is Hans Bauer tot lid van het hoofdbestuur benoemd. De heer Philippo had al een plan geschreven voor de verdere ontplooiing van de NGV en vervolgens is er snel na de Algemene Vergadering een werkbijeenkomst gehouden. Ik hoop dat het enthousiasme van onze nieuwe voorzitter ruimschoots elan zal geven aan de NGV. Vrijwel iedereen is ervan overtuigd dat er nog veel gedaan kan worden om onze vereniging op een hoger niveau te tillen. Te denken valt aan verdere ontsluiting van de verzamelingen in het Verenigingscentrum, betere integratie tussen website en de inventarissen van het Verenigingscentrum maar vooral ook de landelijke PR. We zullen ons beter en nadrukkelijk-

ker moeten presenteren als een club die aantrekkelijk is voor stamboomonderzoekers. De NGV zal potentiële leden moeten overtuigen dat het lidmaatschap meer oplevert dan een beetje googlen op het internet kan doen.

In onze afdelingsregio herdenken Wageningen en Nijkerk op dit ogenblik de verlening van hun stadsrechten 750 en 600 jaar geleden. Beide steden hebben een herdenkingsboek gepresenteerd. De genealogie komt er in zulke boeken doorgaans bekaaid vanaf. Wie van onze leden in Wageningen of Nijkerk levert voor onze periodiek een genealogische bijdrage die zeven eeuwen omvat (het mag ook iets minder zijn)? Wie had al in de middeleeuwen voorouders in Nijkerk of Wageningen? Daar moet een interessant verhaal over te schrijven zijn.

Ledenbestand

We verwelkomen de heer Henk van Tilburg die werkzaam is bij Archief Eemland | in Amersfoort.

Wie is wie

door Arie van Herk

In het afgelopen januarinumnummer van Amersfoort en Omstreken is in de rubriek “stel u voor” een stukje over mij als nieuw lid geschreven. Mijn naam is Arie van Herk en ik ben op 16 januari 1952 in Bergambacht geboren. Genealogie had al jaren eerder mijn belangstelling, maar tijd ontbrak toen. Halverwege 2012 heb ik de draad weer opgepakt. Ja een ‘rode draad’ door mijn familiesysteem, mijn oorsprong. De stam van mijn familie is in Ouderkerk aan den IJssel ontstaan en in die regio is het grootste deel van mijn familie blijven wonen.

Foto t.g.v. het huwelijk van Christa en Arie op 9-9-2010 in Kasteel Woerden. Kleding in Rococostijl.
Foto: Henk ten Bouwhuis.

Ik ben het tweede kind in het gezin Van Herk en heb drie zussen. Mijn vader wisselde zo om de zes - zeven jaar van beroep en daaruit volgde altijd een verhuizing. Onze tocht verliep van Bergambacht, Marknesse, Creil, Ameide naar Driel in de Overbetuwe. Zelf ben ik in 1973 in Elst (Gld) gaan wonen en ik heb vier kinderen die inmiddels 37, 36, 31 en 27 jaar zijn. Ook ik heb in diverse plaatsen gewoond, mijn route liep vanuit Elst naar Otterlo, Barneveld, Lopik en tot slot weer Barneveld. Ik ben getrouwd met Christa en na het lezen van de geschiedenis en genealogie van haar familie van moeders zijde heb ik mijn eigen genealogisch onderzoek weer opgepakt. Verder

ben ik bezig met de genealogie van Christa haar vaders kant.

Naast zijn werk was mijn vader als vrijwilliger actief in het verenigingsleven, een eigenschap die ik van hem heb overgenomen. In mijn werk, als ICT-adviseur bij politie, brandweer en de ambulancesector, heb ik te maken met technische en bestuurlijke vraagstukken. Daar hoort veel vergaderen bij en het zoeken naar creatieve oplossingen. Ook ik ben actief in vrijwilligersactiviteiten en dan gericht op organiseren, besturen en faciliteren. In Lopik was ik 5 jaar secretaris van de PvdA afdeling Lopikerwaard en ik ben daar elf maanden raadslid geweest. In Barneveld ben ik inmiddels 10 jaar secretaris van de Stichting Internationale Ballonfiesta Barneveld, die in de maand augustus een vierdaags ballonevenement organiseert met zo'n 35 heteluchtballonnen. In het periodiek en op de website van de NGV had ik inmiddels gelezen dat er vacatures waren, zowel in het bestuur als in de redactie. Op de eerste thematische avond heb ik eerst 'de kat uit de boom gekeken', een eigenschap die ook bij mij hoort. Aan het eind van de avond vroeg de voorzitter hoe ik de avond had ervaren, en ik merkte bij mijzelf dat het direct goed voelde, er was een gemoedelijke sfeer en er waren aardige mensen. Ik heb toen gemeld dat ik naast het ontvangen van hulp en informatie op het terrein van genealogie ook bereid was om wat terug te doen en mij beschikbaar stelde voor bestuurlijke activiteiten. In het bestuur is over mijn aanbod gesproken en na een prettig en gezellig gesprek met Willem was de klik aanwezig en werd ik beoogd secretaris. In de afdelingsledenvergadering van 16 april jl. hebben de aanwezige leden het voorstel van het bestuur overgenomen en was mijn benoeming een feit. Verder heb ik de rol van hoofdredac-

teur en coördinator PR en Communicatie op mij genomen. Inmiddels zijn we een aantal maanden verder en ik ervaar veel plezier en voldoening bij de uitvoering van een aantal taken binnen de NGV afdeling Amersfoort en Omstreken.

Een belangrijks aspect voor mij is betrokkenheid en ik nodig u van harte uit bij

te dragen aan de dynamiek en resultaten van de activiteiten binnen de afdeling. Dit kunt u doen door uw belangstelling voor thema's te melden, bij te dragen met stukjes in het afdelingsblad en door uw aanwezigheid op de thema-avonden. De kracht zit in samenwerken aan samenwerking, op mijn bijdrage mag u rekenen.

Sociale vangnetten in de Gouden Eeuw

Lezing door mevr. Daniëlle Teeuwen (IISG Amsterdam) op 12 maart 2013. Nette Sjaamar doet verslag.

De spreekster is werkzaam bij het Internationale instituut voor Sociale Geschiedenis. Dit instituut is bezig met een project dat *Giving in the Golden Age* heet.

Er zijn drie soorten giften: grote zoals het stichten van hofjes, middelgrote zoals testamentaire giften, en kleine giften zoals de collectegiften die in de kerk en huis-aan-huis ingezameld werden.

Spreekster heeft zich binnen dit project op de kleine giften gericht en daarover onderzoek gedaan in Delft, Zwolle, Den Bosch en Utrecht, dus niet op het platteland.

Rijkdom en armoede

In de 17^e en 18^e eeuw maakten de Noordelijke Nederlanden een opmerkelijke bloei-periode door en wist het zich op veel manieren te onderscheiden van andere landen in Europa. Ze hadden o.a. de hoogste verstedelijkingsgraad, zo'n 40 % en in Holland woonden zelfs 6 van de 10 inwoner in de 17^e eeuw in een stad. In die steden was de verdeling ongeveer:

- Elite: 5 – 20 %
- Middengroepen: 45 – 50 %
- Arbeiders: 30 – 35 %
- Armen: 10 – 15 %

Arm en rijk leefden niet in aparte buurten. In een zijstraat van een 'goede' straat woonden vaak leden van de middengroepen en in het achterste deel daarvan de armen.

Ze konden elkaar nauwelijks ontlopen.

10 % lijkt weinig, maar ook voor de arbeiders en de middengroepen lagen de risico's op de loer. Er was geen verzorgingsstaat en bij zakelijke problemen en bij ziekte en arbeidsongeschiktheid kwam men al snel bij de bedeling terecht.

Voorbeeld van een gezin aan de onderkant van de samenleving:

Hendrickje Slackebaarts woonde in 1686 met haar drie kinderen en haar 86-jarige moeder in een vrijwoning in Zwolle. Die moeder was sinds 1652 weduwe van een schipper. Ze had zeven kinderen, was direct aangewezen op ondersteuning en zou dat veertig jaar blijven. Haar dochter kwam met haar kinderen bij haar wonen, omdat ze dan geen huur hoefde te betalen.

Hendrickje kreeg tussen 1684 en 1690 regelmatig wat naaiwerk voor de Armenkamer en daarmee verdiende ze dan 10 stuivers per week. Haar kinderen gingen ook uit werken en kregen samen 20 stuivers per week. Per jaar kreeg het huishouden 20 gulden van de Stadsarmenkamer en tien gulden van de gereformeerde diaconie. De kinderen hadden ieder ook nog recht op een hemd. In totaal leefde dit huishouden dus van ongeveer 100 gulden per jaar. En dit was echt het bestaansminimum.

Dit lot deelden ze met ongeveer 250 andere gezinnen in Zwolle.

Weduwen waren oververtegenwoordigd onder de bedeelden en vooral als er jonge kinderen waren. Ook bepaalde beroepen brachten een verhoogd armoede risico met zich mee. Dit waren proletarische beroepen met een lage status en lage verdienste zoals soldaten, textielwerkers en scheepslieden. En dan waren er ook nog de migranten en uiteraard de bejaarden.

Voorzieningen

In het buitenland werd de armenzorg in de Republiek bewonderd. Armenzorginstel-

lingen waren toeristische trekpleisters waar je een rondleiding kon krijgen.

De Engelse ambassadeur William Temple bezocht eind 17^e eeuw een gasthuis voor bejaarde zeelieden in Enkhuizen en schreef daarover:

En hier heb ik de enige rijke man ontmoet die ik in mijn leven heb gezien. Aan een van deze zeelieden, die mij geruime tijd, terwijl ik hun gasthuis en de daaraan verbonden kerk bezichtigde, had vermaakt met de onopgesmukte verhalen van zijn reizen en avonturen gedurende vijftig jaar, gaf ik bij het afscheid een Hollands geldstuk ter waarde van ongeveer vijf schellingen. Hij nam het glimlachend aan en wilde het mij teruggeven, en toen ik het weigerde, vroeg hij wat hij met geld zou moeten doen, want alles wat zij ooit nodig hadden werd hun door het huis verstrekt. Ik liet het aan hem over, zijn bescheidenheid zo goed mogelijk te overwinnen, maar een bediende die achter mij aan kwam, zag dat hij het aan een klein meisje gaf dat de kerkdeur opende toen zij langs hem kwam. Dit deed mij nadenken over de grillige waardeschatting van rijkdom en armoede die in de wereld gangbaar is, volgens welke iemand die een miljoen wil hebben een vorst is en hij die maar een groot wil hebben een bedelaar, en hier was een arme man die helemaal niets wilde hebben.

Hij concludeerde dan ook: *Liefdadigheid lijkt een nationale deugd te zijn.*

In Engeland werden speciale belastingen geheven om de armenzorg te financieren, terwijl in de Republiek een groot deel van de zorg werd betaald uit liefdadige giften. Armenzorg bestond uit hulp aan mensen die zelfstandig woonden, de zogeheten 'huiszittende armen' en uit hulp aan speciale groepen in instellingen als weeshuizen en hofjes. De zorg kon zowel wezen, zieken, bejaarden, passanten als proveniers betreffen.

Terwijl er in de Middeleeuwen dus een wirwar van instellingen was die allemaal betaald werden door giften, meestal voor eigen zielenheil, werd dit in de zestiende eeuw onhaalbaar vanwege de snelle groei van de grote steden en van de bevolking. Maar er kwam ook steeds meer kritiek op de ongecontroleerde, kritiekloze wijze waarop het geld werd uitgedeeld.

Er werd nu prioriteit gegeven aan het beperken van landloperij en van het aantal bedelenden en er kwam een meer kritische houding ten aanzien van aalmoezen. Alleen de 'ware armen', degenen die door lichaamsgebreken, ziekten of ouderdom niet in staat waren in eigen levensonderhoud te voorzien, moesten worden geholpen en zeker niet de werkschuwe bedelaars.

Er moest een systematische zorg komen o.a. door onderscheid te maken tussen invalide en valide armen.

Er kwamen tuchthuizen, zoals o.a. rasp- en spinhuizen. Naast misdadigers kwamen hier ook mensen die opgepakt werden wegen bedelarij. En er kwam steeds meer centralisatie en daarin speelden de stadsbestu-

ren een grotere rol. In sommige steden kwamen er Stadsarmenkamers waar alle collectes en giften bij elkaar kwamen en waar alle armen konden aankloppen. In andere steden, zoals bijv. in Utrecht, bleven stedelijke en religieuze zorg naast elkaar bestaan.

Maar alle uitkeringen waren minimaal en bovendien werd het gedrag van armen die van de bedeling ontvingen heel nauwkeurig in de gaten gehouden. Ze kregen regelmatig visitaties om te zien of het geld wel op de juiste manier werd besteed.

Gilden en weeshuizen

Om burger van een stad te worden moest je aan bepaalde voorwaarden voldoen, zoals o.a. een vak en een goed inkomen hebben, de staatsgodsdienst belijden en lid van een gilde zijn.

Bij de bescherming van de inkomenspositie van de middengroepen speelde de hulp door gilden een grote rol. Het aantal gilden nam in de zeventiende eeuw enorm toe en talrijke gildeleden ontvingen een uitkering. Een enkele keer kwam alleen de weduwe in aanmerking, maar meestal ook de man.

De gildenbussen, zoals de ziekenkassen meestal heetten, werden over het algemeen in stand gehouden door middel van contributies die de leden zelf betaalden. Ze waren niet voldoende om volledige bescherming te bieden als de inkomsten wegvielen, maar konden het verschil maken tussen een arbeidersinkomen en dat van een middenklassegezin. De uitkeringen waren over het algemeen hoger dan die van de armenkamers en diaconieën. De hulp van de gilden was dus bedoeld om sociale daling te voorkomen. Dit doel hadden ook veel gasthuizen en hofjes, waarbij oude mensen zich vaak moesten inkopen voor enkele tientallen of zelfs honderden gulden.

In veel steden konden de wezen van 'burgers' terecht in de burgerweeshuizen. Hier probeerde men kinderen voor sociale daling te behoeden, ze leerden lezen en

schrijven en een vak en ze werden goed gevoed.

Andere wezen kwamen terecht in stadsweeshuizen of aalmoezeniersweeshuizen. Hier werden de kinderen veel slechter gevoed. De sterfte onder deze kinderen was 5 maal zo hoog als onder de burgerwezen. Ze werden al snel als dienstbode of los arbeider uit werken gestuurd en velen van hen gingen naar zee.

Hieruit blijkt bovendien duidelijk dat een deel van de liefdadige voorzieningen in de Republiek niet bedoeld was voor mensen aan de onderkant van de samenleving, maar om de sociale hiërarchie in stand te houden en middengroepen te behoeden voor sociale daling.

Armenzorg na de Gouden Eeuw

Vanaf het einde van de zeventiende eeuw werd de armenzorg steeds meer beperkt tot mensen die al langere tijd in de stad gevestigd waren. In 1682 bepaalden de Staten van Holland dat elke plaats gedurende een jaar verantwoordelijk gesteld kon worden voor het onderhoud van een uit die plaats afkomstige arme. Daarna kwamen de kosten voor rekening van de nieuwe woonplaats. De meeste begonnen op een andere manier de onafhankelijkheid van hun armenzorg te waarborgen. Men mocht zich voortaan uitsluitend ergens vestigen na vertoon van een borgbrief of acte van indemniteit waarin de plaats van herkomst verklaarde de kosten van eventuele armenzorg te zullen dragen.

Collectes

De zorg, vooral die voor de huiszittende armen, werd in de zeventiende eeuw voor een groot deel betaald uit giften. Vooral collectes waren een belangrijke inkomstenbron. Er werd gecollecteerd tijdens kerkdiensten en ook huis-aan-huis vonden collectes plaats. Er kwam flink wat sociale druk bij kijken. Stadsbesturen en armen-

zorginstellingen kondigden deurcollectes altijd van te voren aan en in die publicaties is te lezen dat geven aan collectes als een verplichting werd gezien. Soms werd bijvoorbeeld gesteld dat mensen thuis moesten zijn om aan de collecte te kunnen geven en als dat echt niet mogelijk was dat zij dan hun burens opdracht moesten geven om ook namens hen iets in de collectebus te doen. Mensen werden aangespoord om vanuit hun burgerplicht aan de armen te geven.

Ook in de kerken vond flink wat aansporing plaats. In preken over liefdadigheid die bewaard zijn gebleven is te lezen dat mensen niet alleen gewezen werden op hun religieuze plicht tegenover de armen maar dat zelfs gesteld werd dat niet geven inging tegen de geboden 'gij zult niet stelen' of 'gij zult niet doden'. Gierigheid werd als een grote zonde tegenover God gezien. Vrijgeveige mensen werd de hemel in het vooruitzicht gesteld maar zij die zich niet bekommerden om hun arme medemensen zouden hiervoor moeten boeten in het hiernamaals. Om de opbrengsten van collectes te verhogen werden diverse strategieën toegepast. Zo vonden sommige collectes met open schalen plaats, zodat niet alleen gezien kon worden wie gaf en wie niet maar daarnaast ook wat er gegeven werd. Ook waren het soms leden van het stadsbestuur of zelfs een burgemeester die deur aan deur om giften kwamen vragen. Probeer dan maar eens te weigeren. Als gevolg hiervan droeg dan ook een groot deel van de samenleving bij. Uit het onderzoek van de spreekster blijkt

dat niet alleen de elite en middengroepen die het makkelijk konden missen bijdroegen aan collectes, maar ook mensen aan de onderkant van de samenleving. In feite mochten alleen de bedeeden zelf zich onthouden van geven. De rest werd geacht naar vermogen te doneren, dus van een arbeider werd een duit of stuiver verwacht terwijl een regent toch minstens een gulden moest geven.

Genealogisch onderzoek naar armen

Voorbeelden van bronnen waarin armen te vinden zijn:

- bedelingsregisters van armenzorginstellingen waar gezinnen in vermeld staan met naam, gezinssituatie en de hoogte van

de uitkering

- archieven van weeshuizen, gasthuizen of hofjes met registers van nieuw opgenomen mensen.
- voor de echte onderklasse: criminele registers

Het was een zeer interessante lezing. En vooral de prachtige statistiek die de spreker voor dit onderzoek had gemaakt over de Inkomsten Kamer van Charitate van Delft van 1641 tot 1800 werd nog eens heel nauwkeurig bekeken en besproken. Helaas blijft daar in zwart-wit weinig van over en dus kon deze niet in dit blad worden geplaatst. Met dank aan de spreker voor de afbeeldingen.

Crises door de eeuwen heen

Lezing door de heer prof. dr. Joost Jonker op 16 april 2013. Nette Sjamaar doet verslag.

De spreker

Financiële crises

Er is een kunstmatige piek in de vermogensbestanden, zoals bijv. huizen, en dan is er ineens een daling van de prijzen en komt er een run op contant geld.

Liquiditeit is de mate waarin je bezittingen of beleggingen kunt omzetten in contant geld, vooral om snel aan je betalingsverplichtingen te kunnen voldoen.

Op deze foto uit 1929 tijdens de Wall Street-crisis staat: *must have cash*.

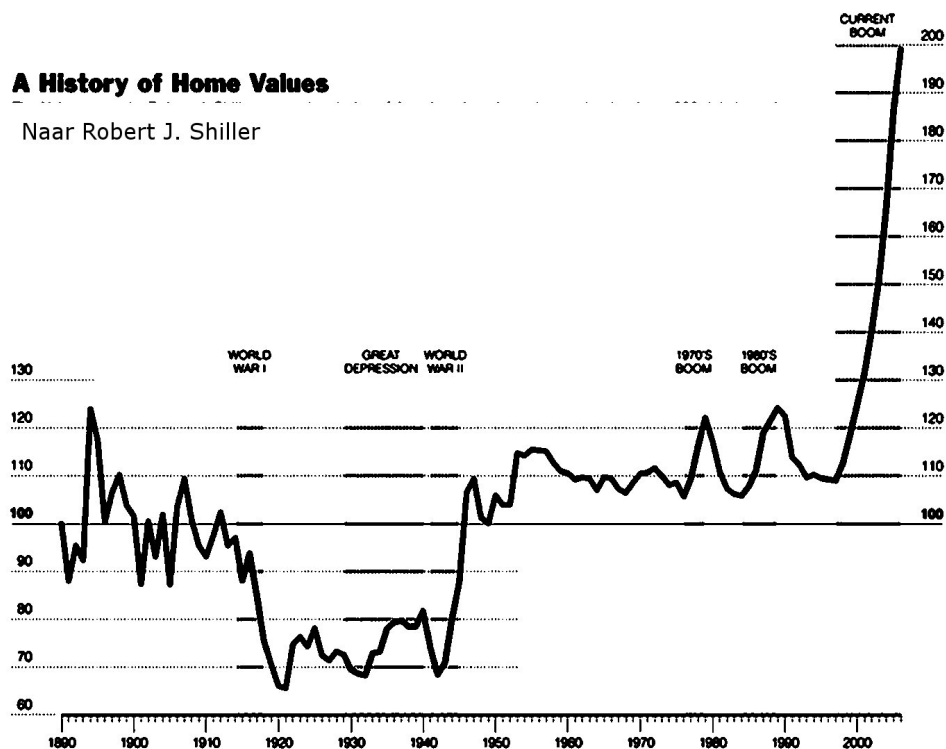
Het krediet droogt op en de financiële instellingen raken in een neerwaartse spiraal zowel in prijzen als in krediet en in het vertrouwen van hun klanten.

De banken geven kredieten zoals in hypotheek en creditcards. Deze schulden gaan ze doorverkopen aan instanties die deze bedragen gaan verzekeren. En deze verkopen dit weer door aan investeerders, zoals verzekeraars, pensioenfondsen en banken.

Als de hypotheek makkelijker te verkrijgen zijn worden de huizen duurder. In bovenstaande grafiek is te zien hoe dit tus-

A History of Home Values

Naar Robert J. Shiller

sen 1890 en 2000 steeds weer gebeurde. En als die prijzen dan weer gingen dalen kwamen al die constructies in de problemen. En al die banken zijn onderling van elkaar afhankelijk. En als ze dan de verkeerde modellen hebben gebruikt droegen de onderlinge kredietstromen op en stort alles in. En dan hebben ze staatsondersteuning nodig.

Reis door de tijd

In 1630 was er de tulpen crisis (zie ook de spotprent op de voorkant van dit blad). De prijzen van de tulp begonnen kort na 1630 te stijgen en rijke burgers betaalden honderden guldens voor een enkele tulp. Op een gegeven moment waren de prijzen zo hoog dat er mensen bereid waren om een zak tulpenbollen te kopen voor een bedrag waarvoor je een rijtje Amsterdamse grachtenhuizen kon kopen.

In 1637 stortte deze handel abrupt in. Er ontstond een chaotische situatie met veel onenigheid onder de handelaren over de geldigheid van de afgesloten contracten. Veel handelaren hadden tulpen die ze niet bezaten doorverkocht aan mensen die ze niet konden betalen. Er zijn vele spotprenten over deze tulpengekte gemaakt.

In 1711 werd de Britse South Sea Company opgericht en die staat bekend als één van de grote, historische zeepbellen op de beurs. In 1713 kreeg de Britse overheid het recht op de handel in Afrikaanse slaven voor Spaanse koloniën. Dit werd neergelegd bij de South Sea Company. Beleggers schatten de vooruitzichten veel te rooskleurig in en dreven de aandelenprijzen tot recordhoogte en in 1720 klapte alles.

Aanleg kanaal Utrecht-Eem

In 1720 werd de *Provinciale Utrechtsche Geotroyeerde Compagnie* opgericht om investeringen te verkrijgen voor de aanleg van een kanaal tussen de Eem en de stad Utrecht zodat die laatste als zeehaven zou kunnen gaan fungeren. Er werden tekeningen gemaakt. En in de hele republiek investeerden mensen erin. Er is wel begonnen met graven, maar ook dit bleek windhandel te zijn.

Dit zijn slechts een paar voorbeelden uit de geschiedenis. Op een rijtje:

- 1630 Tulpen
- 1720 South Sea
- 1763 Wissels
- 1824 Zuid-Amerika
- 1848 Spoorwegen
- 1857 Internationale handel
- 1873 Gründerkrise
- 1893 Amerikaanse Spoorwegen
- 1907 Banker's Panic
- 1922 Deflatiecrisis
- 1929 Wall Street
- 1930 Deflatiecrisis
- 1971 Bretton Woods
- 1987 Computer S&L
- 1990 Azië Scandinavië
- 2008 CDO\CDS

Er zijn grote verschillen tussen al deze crises, zowel qua omvang als duur. Sommige bleven lokaal, bij andere werd het internationaal. De oorzaken kunnen heel verschillend zijn, zo ook de repercurssies.

Verklaringen

1. Gekke, manie, paniek. Over dit onderwerp zijn door de eeuwen heen altijd spotprenten gemaakt.
2. Irrational Exuberance, oftewel de negatieve feedback loop.
3. De verklaring van Minsky: er komt een 'nieuwe economie': door een exogene schok veranderen de verwachtingen en komt er een economische hausse en sterke kredietgroei. Daarna is er euforie en dit veroorzaakt een ongeremde kredietexpansie, tot zelfs manie. Er komt een omslag in de verwachtingen en men raakt gestresst. Dan dus de run op de liquiditeit, het opdrogen van het krediet, het dalen van de prijzen. Tot slot de faillissementen en de fraudes die aan het licht komen.
4. Economische cycli: er zijn grote verschillen in de besmetting van de crisis. De economische gevolgen ervan waren alleen sterk in 1873, 1929, 1972 en 2008. Als er een causaal verband is, is dit meestal andersom: eerst zie je de economische gevolgen en daarna de financiële crisis. Het verband met de innovatiecycli is nog onduidelijk.

De econoom Schumpeter legde het verband tussen economische cycli en innovatie. Krachtige ondernemers met nieuwe producten. Dit worden ook wel industriële revoluties genoemd:

1. 1780 – 1830 van handmatig naar machinaal vervaardigde goederen
2. 1870 – 1930 elektriciteit, chemicaliën, staal, spoorwegen
3. 1950 – 1960 communicatie en digitalisering
4. 1980 – 2000 digitale revolutie, informatiemaatschappij

Er zijn dus op- en neergaande bewegingen van de economie. Doorgaans kunnen de volgende fases worden onderscheiden: opleving, hoogconjunctuur, recessie en depressie.

sie.

Conclusie

- In de moderne economie is een financiële crisis endemisch.
- De irrationaliteit wordt ten onrechte benadrukt.
- Het verband met de economische groei is niet eenduidig.

- De crisis van 2008 is tegelijkertijd oud en nieuw. Het patroon is oud, maar de gebruikte technieken en de kring van besmetting zijn nieuw.
- De diepte van de economische weerslag is nog onduidelijk, maar is potentieel zeer diep.

De spreker is erin geslaagd om de uitleg over dit onderwerp zeer boeiend te brengen met prachtige dia's met animatie-effecten. Zelfs voor iemand die de basisbegrippen van dit onderwerp niet eens kent en dus lang niet alles begreep was het boeiend.

Er waren opvallend veel heren in de zaal en er kwam een zeer levendige discussie, die zelfs afgebroken moest worden omdat de tijd om was. Met dank aan de spreker voor de afbeeldingen.

GensDataPro

Lezing door de heer Bas Wilschut op 14 mei 2013. Marcel van de Krol doet verslag.

Op dinsdagavond 14 mei 2013 was er in de Brugkerk een bijeenkomst over enkele minder vaak gebruikte maar desalniettemin belangrijke handelingen in het genealogieprogramma GensDataPro (hierna verder genoemd GDP).

Dit keer geen artikel over hoe geweldig GDP is en wat het allemaal kan, maar meer een technische uitleg over enkele handelingen zoals verteld door de maker van het huidige programma, Bas Wilschut. Waarschijnlijk is dit artikel dus alleen interessant voor GDP-gebruikers.

Allereerst kwam spreker Bas met een waarschuwing. Als je iets vanuit GDP op je C-schijf zet vind je het niet meer terug op je C-schijf, tenzij je het in een map, bijvoorbeeld de map Mijn documenten, plaatst. Ik nam de proef op de som, maakte een gedcom-bestand en zette die op de C-schijf. Het leek gelukt, GDP gaf ook aan dat het gelukt was. Met verkenner de C-schijf afgezocht, maar het bestand niet ge-

vonden. Daarna dit opnieuw gedaan maar nu naar de map Mijn documenten en jawel, het gedcom-bestand stond erin. Dit is geen fout van GDP maar een onhebbelijkheid van Windows 7 of 8. Microsoft vindt dat de C-schijf het besturingssysteem bevat en er dus niet mee gerommeld mag worden. Heb je ook nog een D- of E-schijf, dan is dat natuurlijk geen probleem.

Als tweede kwam Bas met het spiekscherm. Als je ergens op internet een stuk tekst met namen en/of datums ziet en je markeert dat gedeelte tekst en klikt op kopiëren (control-C) en je klikt daarna in GDP op het spiekscherm, dan staat dat stuk tekst in het geheugen van GDP. Wanneer je daarna een persoon of relatie wilt invoeren staat dat stuk tekst onderaan de pagina. Markeer nu bijvoorbeeld in dat stuk tekst een voornaam en je klikt dan in het vak voornaam en de naam staat er in zonder dat je hoeft te plakken (control-V). Dit lukt dus met alle namen of datums.

Hierna gaf Bas een demonstratie hoe je foto's in GDP zet. Als je het niet weet lijkt het ingewikkeld maar hij deed het met een paar muisklikken. Omdat dit nogal lastig is te beschrijven nodig ik u uit om op een van de computermiddagen te komen van de NGV afdeling Amersfoort en omstreken of op de derde maandagavond van iedere maand van de HCC afdeling Amersfoort, ook in de Brugkerk.

De WieWasWie-knop. In GDP zit nu nog de Genlias-knop. Als je in Genlias bijvoorbeeld een trouwakte had gevonden en je selecteerde de tekst vanaf een bepaald punt en je klikte daarna op de Genlias-knop, dan maakte GDP een nieuw persoon aan compleet met echtgenoot of -genote en beide ouders die je dan kon koppelen aan één van je andere personen en eventueel ont-dubbelen. In een nieuwe versie van GDP heb je geen Genlias-knop meer, want Genlias bestaat niet meer zoals u waarschijnlijk wel weet, maar heb je een WieWasWie-knop. Het verschil wordt dan als je een tref-fer vindt in WieWasWie je niet een stuk tekst moet selecteren maar de URL moet

kopiëren en dan op de WieWasWie-knop moet klikken. Een URL is het internetadres dat bovenin je browser staat, zoals bijvoorbeeld <http://www.buienradar.nl>.

Nieuw is dat je met één simpele handeling je hele stamboom vanuit GDP naar Genealogie-Online kunt zetten. Genealogie-Online is een website waarop iedereen zijn of haar stamboom kan zetten en iedereen die internet heeft kan die bekijken, en ook geeft Genealogie-Online overeenkomsten, zogenaamde matches, door jouw en andere stambomen met elkaar te vergelijken. Ga in Genealogie-Online, na eerst ingelogd te zijn, naar publicatie beheren en ga onderaan het scherm naar toon publicatiecode. Kopieer die code of schrijf het op en ga in GDP naar menu instellingen, tabblad persoonlijk en voer de publicatiecode in. Als je dan via het menu uitvoer klikt op update Genealogie-Online publicatie staat je gewijzigde stamboom in één seconde op Genealogie-Online. Klik je in GDP op publicatiecode invoeren dan geeft GDP een nieuwe publicatiecode en ziet Genealogie-Online het als een nieuwe stamboom.

Stel je voor

Mijn naam is **Anita Lestrade**, geboren in 1959. Tot voor kort werkte ik als anesthesioloog, maar ben in 2012 met de VUT gegaan.

Mijn ouders zijn in de zestiger jaren begonnen met het uitzoeken van de stamboom. Er ging het verhaal dat we uit Frankrijk afkomstig waren, maar wie en waarvandaan was niet meer bekend. Het is een boeiend, lang verhaal, dat ik eventueel nog wel een keer wil opschrijven. Uiteindelijk is de herkomst gevonden: Pierre Lestrade, geboren 1760 in Sainte Colombe, Lot. Hij trouwde in 1793 in Didam met Joanna Wolters. Hij was ketellapper. Er wonen nog steeds Lestrades in de regio van herkomst. Waarom Pierre

destijds is weggegaan, weten we niet. Het was en is een arme streek. Mijn vader, Pieter Jan Lestrade, heeft met mijn moeder, Tiny Lestrade-Aarts, een boek geschreven over de stamboom. Ze hebben met een aantal andere afstammelingen uit dezelfde streek een vereniging opgericht: Vrienden van Auvergne. Van al deze familie-stambomen is ook een boek verschenen, dat nog dagelijks wordt bijgehouden door de Werkgroep Genealogie van de vereniging: Ketellappers, koperslagers, paraplu makers en overige beroepen uit Auvergne, Corrèze en Lot in Nederland. Families zijn o.a. Bergonje, Weesie, Seriese en Rieu.

Van onze familie ontbreken nog gege-

vens van een aantal mensen. Een Génulphe Lestrade, geboren in 1842, zou naar Engeland zijn gegaan. De zoektocht duurt voort. Ik ben nu bezig om diverse aktes te zoeken. Veel kun je tegenwoordig via internet vinden. Bijvoorbeeld op archives.lot.fr. Na registreren is dit gratis. Zeer klantvriendelijk. De familie in Nederland is ook verre van compleet. De huwelijksakte van Pierre en Joanna heb ik nog niet. Alle mensen in Nederland die Lestrade, Lesterade of Lestraden heten, zijn afstammeling van Pierre en Joanna.

Sinds zeer kort heb ik het computerprogramma GensDataPro. Leden van de vereniging gaan met mij hun gegevens van de Lestrade-familie overzetten, zij maken al jaren gebruik van dit programma, mijn vader had een voorloper. Ik kan dan aktes, foto's, enzovoorts toevoegen. Misschien heb ik nog wel een cursus nodig. Het mooiste zou zijn

Mijn naam is **Leo Cusell**. Sinds vele jaren ben ik lid van de Werkgroep Genealogisch Onderzoek Duitsland. Begin dit jaar ben ik lid geworden van de NGV om verschillende redenen: aanschaf GensDataPro, bibliotheek in Weesp en contact met Jos Kaldenbach.

Qua genealogie heb ik in Nederland eigenlijk niets meer te zoeken. Alle personen met de naam Cusell in Nederland heb

alles compleet te krijgen, maar met name in de Franse revolutie is veel verloren gegaan.

De grootste vondst is natuurlijk dat mijn ouders na lang zoeken (op de overlijdensakte stond wel het dorp, maar niet het departement, en er blijken 29 dorpen met dezelfde naam te zijn. . .) Pierre gevonden hebben en dat daar zijn oudere broer Jean voor nakomelingen heeft gezorgd, waar we goed contact mee hebben! Mijn eigen grote vondst is het huwelijk van de vermiste Génulphe. Bij het invullen op de zoeksite van ancestry.com vond ik dat hij in 1868 in Parijs is getrouwd en dat zijn oudste broer daarbij getuige was.

Er is nog veel meer te vertellen over de zoektocht en de Vereniging Vrienden van Auvergne. Dat ga ik allemaal nog wel eens opschrijven. Misschien schrijf ik nog eens een nieuwe versie van het boek van mijn ouders uit 1990.

Ik in een stamboom kunnen plaatsen. Mijn oudste voorvader kwam omstreeks 1770–80 naar Nederland. Hij was afkomstig uit Pommeren. Mijn onderzoek richt zich zodoende op Kusel of Kusell uit Pommeren, in het huidige Polen. Dat maakt het zoeken niet eenvoudig. Ik verwacht zodoende maar heel zelden aanwezig te zijn op de vergaderingen in Amersfoort.

Aanvulling Scheltus en Mondriaan

door J.G. Smit

De aanvulling van de heer Ten Houte de Lange op het artikel over de familie Scheltus (zie ons blad van april 2013) is nog maar de helft van het verhaal. Blijkbaar ontgaat het iedereen dat de heer Wijnaendts van Resandt in 1995 een nieuwe genealogie van de hoofdtakken van het geslacht Scheltus heeft gepubliceerd. Ook het Archief Eemland heeft blijkbaar de schrijfster niet at-

tent gemaakt op deze laatste publicatie. Met medewerking van de directie van het gasthuis heb ik toen de Amersfoortse tak uitgewerkt (men heeft daar de testamenten) en aangevuld. Ik was destijds hoofdredacteur van De Nederlandsche Leeuw en heb toen gezorgd dat de Amersfoortse tak er verantwoord inkwam, inclusief foto's. Ook in *de Bruit van d'Eem* heb ik inmiddels over

Scheltus-Fenema en hun nalatenschap geschreven.

Omdat het Genealogisch Repertorium niet meer in druk verschijnt, begrijp ik dat het moeilijk is om erachter te komen wat er in de vele boeken en tijdschriften verschijnt. Ik heb daar zelf ook veel problemen mee. Zo heb ik in de Bruit (deel 1, p. 465) geschreven over de rol van Mondriaan sr. in Amersfoort in de antirevolutionaire hoek en bij het Antischoolwetverbond, en het verband dat

er tussen hem en de familie Scheltus was. Dit ter aanvulling van het stukje over Mondriaan sr.

De titel van de meest recente genealogie Scheltus is: W. Wijnaendts van Resandt m.m.v. J.G. Smit, *Proeve van een genealogie Scheltus - Scheltus van Kampferbeke; Scheltus van IJsseldijk, ca. 1595 – ca. 1900*, in: De Nederlandsche Leeuw CXII (1995) kol. 30–64.

Johan van Oldenbarnevelt

door Nette Sjamaar

De Vaderlandse Geschiedenis

In 1586 werd Van Oldenbarnevelt landsadvocaat en staatssecretaris van de Staten van Holland. Hij wist te bereiken dat niet de Raad van State, maar de Staten-Generaal het hoogste bestuursorgaan werd. In 1587 werd vastgelegd dat de politieke macht voortaan bij de Staten-Generaal kwam te liggen. In feite werd daarmee besloten dat de Nederlanden voortaan onafhankelijk van buitenlandse vorsten zouden zijn. Van Oldenbarnevelt had zitting in de Staten-Generaal en kon op deze manier zijn macht en invloed verder uitbreiden.

In 1609 maakte Van Oldenbarnevelt zich sterk voor een wapenstilstand met de Spanjaarden. De oorlog tegen Spanje kostte de staat handenvol geld en belemmerde de handel. Tijdens dit Twaalfjarig bestand ging de militair Maurits zich noodgedwongen met de politieke zaken bezig houden, het terrein van Van Oldenbarnevelt.

Tijdens dit bestand laaiden de godsdiensttwisten tussen de protestanten hoog op. Van Oldenbarnevelt vond dat de kerk meerdere stromingen moest kunnen hebben. Maurits stond echter een calvinistische eenheidskerk voor. Het was nu een politiek conflict geworden. Daardoor ontstonden ook tegenstellingen tussen de provincies en braken in verscheidene steden onlusten uit. Dit

was het zoveelste meningsverschil tussen hen en Prins Maurits pleegde hierop een staatsgreep. In 1618 liet hij Johan van Oldenbarnevelt en zijn medestanders arresteren op verdenking van hoogverraad. Op 12 mei 1619 werd Vab Oldenbarnevelt wegens hoogverraad ter dood veroordeeld.

Het beeld van Amersfoort

Buste van Johan van Oldenbarnevelt in Amersfoort.

Bron: wikimedia

In 1911 werd deze buste, gemaakt door August Valise, op het Stationsplein geplaatst. In 1933 werd het verplaatst naar

de tuin van het Stedelijk Gymnasium *Johan Van Oldenbarnevelt*.

Er is mij door meerdere Amersfoorters verteld dat het beeld verplaatst moest worden, omdat Koningin Wilhelmina met de trein zou aankomen en had verordend dat dit beeld dan weg moest zijn.

De familie

De voorouders van Johan stamden af van een vierde zoon van richter Cosijn Oudenbarnevelt en leefden als herenboeren op de Veluwe.

De overgrootvader van Johan, Claes Oudenbarnevelt, had in den Birck een erfhoeve, waarop hij het bedrijf van veehouder zal hebben uitgeoefend. Reyer Oudenbarvelt, de zoon van Claes, was de enige die het tot raad en schepen van Amersfoort bracht.

Zijn enige zoon Gerrit was getrouwd met Deliana van Weede van Stoutenburg. Zij waren de afstammelingen van de ‘Herren van Amersfoort’ en het was een goede en gefortuneerde familie.

Deze zoon werd in Amersfoort gekend als *Gerritgen Sleght* (= simpel). Zo lang hij in Amersfoort woont voert hij het ene civiele proces na het andere en verliest de meeste. Daarbij komt nog een groot aantal strafzaken, soms betreffende luttele overtredingen als het drinken op zondag, maar vrij dikwijls wegens mishandeling en bedreiging. De climax van deze vergrijpen kwam, toen Gerrit *om een leelijcken doodtslach seer schandelijck begaen, hebbende moeten vluchten hem in de Duynen seer maghertjes heeft moeten gheneren*. Hij werd buiten het Stichts rechtsgebied verbannen. Vermoedelijk heeft Johan er in begin 1570 voor gezorgd dat zijn vader weer uit de duinen te voorschijn kon komen. Gerrit van Oudenbarnevelt is daarna in Utrecht blijven wonen met vrouw en kinderen. Op 26 juli 1588 is hij hier overleden. Uit het feit dat hij in een klooster werd bijgezet valt te concluderen dat hij bij zijn dood nog rooms was.

De oudste broer van Johan, Reyer, was

hopman in het Staatse leger en steeds als de hopman ‘Barnevelt’ in de volgende jaren in de stukken vermeld wordt is dit om iets ongunstigs over hem te vertellen. Er is verschillende keren geprobeerd om hem voor de krijgsraad te brengen. Minstens twee van zijn vier zussen zijn ook aan lagerwal geraakt. Zijn jongere broer Elias werd pensionaris van Rotterdam.

Het huis

Op 14 september 1547 werd Johan geboren. Waarschijnlijk in de huidige Van Oldenbarneveltsteeg aan de Korte Gracht.

Toen hij twee jaar was verhuisde het gezin naar het huis Bollenburgh op Muurhuizen 19. Dit huis dateert van ongeveer 1490. Een typisch voorbeeld van een muurhuis, breed, maar ondiep gebouwd op de plaats waar de eerste stadsmuur heeft bestaan. Bollenburgh is het breedste muurhuis van Amersfoort.

In dit huis woonde Johan tot 1564. Hij studeerde aan de Latijnse school in Amersfoort en vertrok daarna om, met het geld van zijn moeder, verder te gaan studeren in Leuven en Heidelberg.

Dit huis is inmiddels helemaal gerestaueerd en er zijn o.a. nog muurschilderingen uit de 16^e eeuw aangetroffen.

In 2010 is er een beeld van keramiek, gemaakt door Ingrid Mol, onthuld. In de achtertuin staat de jonge Johan gereed om het huis te verlaten en aan de andere kant van de Singel de Nederlandse leeuw, symbool voor de Nederlandse staat en voor zijn toekomst. Bij de voeten van de leeuw ligt de remonstrantie, het verweer dat Van Oldenbarnevelt zelf schreef.

De persoon

Hij wijzigde zijn naam in Oldenbarnevelt, omdat hij de heer zou zijn van een adellijk landgoed Oldenbarnevelt. Dat was dus niet zo, dus zou je zijn naam als familienaam moeten beschouwen en hem eigenlijk *Van Oldenbarnevelt* moeten noemen.

Volgens zijn biograaf Den Tex zijn weinig Nederlandse staatslieden uit een zo gedegeneerd nest voortgekomen als Oldenbarnevelt en erfde hij vermoedelijk van zijn vader zijn af en toe opstekende drift, zijn wraakzucht en zijn neiging risico's te nemen. Ook zijn grote behoefte aan geld is vermoedelijk veroorzaakt door een moeizame jeugd.

Hij liet zich graag op de afkomst van zijn moeder voorstaan en had weinig tot geen contact met zijn familie.

In Delft trouwde hij in 1575 met de Delftse regentendochter Maria van Utrecht met wie hij drie zonen en twee dochters kreeg.

Maar de familie Van Oldenbarnevelt bleef met Amersfoort verbonden. Van moederszijde erfde Johan het huis Weede en maakte vervolgens ook aanspraak op Stoutenburg, omdat dit volgens hem bij de familiebezittingen hoorde. Van Oldenbarnevelt woonde echter nooit op het kasteel en toen hij in 1619 werd onthoofd, werd Stoutenburg verbeurd verklaard. Ter nagedachtenis aan Oldenbarnevelt werden in het oostelijk deel van het landgoed twee eiken geplant, die er nog steeds staan.

In Amersfoort had hij ook nog twee huizen, die na zijn dood werden verkocht door zijn zoon Reynier (die zich jonker noemde).

Ik besluit met een paar citaten uit *Erflaters van onze beschaving* van Jan Romein.

... *Het pleit in het algemeen niet voor een man, wanneer we de namen van zijn ouders in zijn verder leven niet of nauwelijks meer tegenkomen, maar bij Oldenbarnevelt kan men verzachtende omstandigheden aanvoeren. In een gestoelte geplaatst waar de 16de eeuw niet gewoon was andere dan adellijke heren te zien zetelen, was hij als eerste burgerlijk politicus in een staat-leidende functie ter wille van zijn eigen prestige en daarmee van dat zijner soevereinen, wel gedwongen zijn bescheiden afkomst zoveel doenlijk te verbergen. Op*

dit punt aangevallen door zijn verbeterden, heeft hij in zijn Remonstrantie van 1618 tevergeefs zijn Gelderse adel trachten aan te tonen. Zijn bewijsstukken daarvoor kon de pamflettist terecht als 'oude berooekte papieren' bespotten, want zij kunnen het feit niet verhelen, dat de genealogie de familie van de advocaat niet verder heeft kunnen opvoeren dan tot diens overgrootvader Claes...

... *En die andere vlek, dit keer niet op zijn afkomst, maar op zijn huwelijk, heeft hij in 't nauw gebracht, zelf gedeeltelijk toegegeven: de vrouw waarmee hij in 1575 getrouwd is, Maria van Utrecht, heette uit bloedschande te zijn geboren. Mogelijk is dat niet meer dan een kwaadaardige overdrijving van het feit harer onwettige geboorte die wel vaststaat. Hetgeen ons overigens onverschillig kan zijn. Wanneer Oldenbarnevelt later dan ook bekende, dat hij over een 'defect in de genealogie' van zijn uitverkorene was heen gestapt ter wille van haar geld, dan is het niet het eerste, maar het laatste, dat ons hindert...*

... *Geldzucht blijft zijn beurse stêe. Wie daar vrij van is en er behoefte aan heeft, heeft het recht hem dit te verwijten, maar de meeste Nederlandse geschiedschrijvers van nu en vroeger geven, dunkt ons, slechts blij van prijzenswaardige zelfkennis, of toch van kennis der natie waartoe zij behoren, wanneer zij dit euvel de leider ener koopmansrepubliek niet al te zwaar aanrekenen. De omgekeerde houding zou immers moeilijk van huichelarij zijn vrij te pleiten. Het is geen toeval, dat het begrip 'zonde' in het Nederlands ondanks al onze theologische preoccupaties, in de eerste plaats verbonden pleegt te zijn aan het verlies of de verspilling van geld. Is het dan, in die zelfde voorstelling, niet logisch, dat het sparen en het behalen van winst behoort tot de 'genade'?...*

Bronnen

archief Eemland te Amersfoort
Historische Kring Leusden

Jan Romein en Annie Romein-Verschoor, Erfelaters van onze beschaving. Em. Querido's Uitgeverij, Amsterdam 1977
Jan den Tex en Ali Ton, Johan van Oldenbar-

nevelt. Martinus Nijhoff, Den Haag 1980
http://anemaa.home.xs4all.nl/ges/geschiedenis_den_haag.htm

Bollenburgh

door Nette Sjamaar

Foto Nette Sjamaar

Als je vanaf de Stadsring in Amersfoort naar de Varkensmarkt loopt en dan niet de Langestraat in, maar rechtsaf de Zuidsingel op dan kom je al snel een grote leeuw tegen en als je dan over het water heen kijkt zie je een jonge Johan van Oldenbarnevelt, die op het punt staat om zijn ouderlijk huis te verlaten om in Den Haag bij een advocaat te gaan werken. De beelden zijn hier in 2010 geplaatst bij de Bollenburgh waar Johan opgroeide. Hij woonde hier van 1549 tot 1564 van zijn tweede tot zijn zeventiende jaar. Hij heeft in Amersfoort de Latijnse School doorlopen.

Foto Nette Sjamaar

Het huis Bollenburgh op Muurhuizen 19 dateert van ongeveer 1490. Een typisch voorbeeld van een muurhuis, breed, maar

ondiep. Muurhuizen werden gebouwd op de plaats waar de eerste stadsmuur heeft bestaan. Deze werd na 1451 afgebroken, omdat in dat jaar de tweede muur klaar was. De grond die vrijkwam na afbraak van de oude muur, en na demping van de binnenste gracht werd benut om er huizen op te bouwen. Bijna alle muurhuizen staan met een brede voorgevel naar de straat gericht, omdat men weinig ruimte had om ver naar achteren door te bouwen. Bollenburgh is het breedste muurhuis van Amersfoort.

Huis Bollenburgh. Foto Nette Sjamaar

Bij de restauratie zijn hier muurschilderingen aangetroffen uit de 16de eeuw. En in een nis werden sterk versleten kinderschoenen uit de 17e eeuw gevonden. Het hoorde destijds bij de rituelen dat er met opzet schoenen in de muur werden verborgen om onheil te bezweren.

Het zouden de schoentjes kunnen zijn van de laatste wezen die hier hebben gewerkt. In 1575 was het huis verkocht en er kwam een lintweverij voor jongens en een spinnerij voor meisjes, het Lint en Spinhuis. De weeskinderen gingen de brug over, die in 1612 over de gracht werd geslagen. De

straat, die op de brug uitkomt heet dan ook Weeshuisgang.

Later hebben hier verschillende burge-meesters gewoond.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog was er in Bollenburgh een drukkerij gevestigd en herbergde het huis drie ondergedoken gezinnen. Pas jaren later werd deze schuilplaats (achter een boekenkast) herontdekt. Alles was nog precies zoals de onderduikers het in 1945 hadden achtergelaten. Een van hen was Jan de Cler, later een bekende radiopresentator.

Tuin van Bollenburgh. Foto Nette Sjamaar

Tijdens de restauratie in de jaren '90 zijn er prachtige details uit vroeger eeuwen te voorschijn gekomen. En ook de tuin is in de oude luister hersteld.

Boekbesprekingen

door Willem van Maren

Dit jaar viert Wageningen dat het 750 jaar geleden is dat de stadsrechten verleend werden. Het jubileumboek zal in de volgende editie van deze periodiek besproken worden. Nijkerk ontving stadsrechten in 1413 en ter gelegenheid hiervan is een prentenatlas uitgegeven.

M. Roodbeen (red.)

Nijkerkse Prentenatlas, ter gelegenheid van 600 jaar stadsrechten 1413–2013

Barneveld 2013, € 19,95

Dit mooi uitgegeven bladerboek bevat 101 prenten. Steeds een prent op de linkerpagina en de bijbehorende tekst op de rechterpagina. Veel van de afgebeelde schilderijen en tekeningen zijn recent vervaardigd. De afbeeldingen zijn chronologisch geordend. Op deze manier wordt over veel feiten en bijzondere voorvallen uit het Nijkerkse (en Hoevelakense) verleden verteld, maar een samenhangend beeld van de geschiedenis van Nijkerk geeft het boek niet.

José Huurdeman

Dorpen op Drift. Leusden in de Grebbelnie 1939

Barneveld 2011, € 24,95

Dit boeiende boek is de uitwerking van een groot aantal interviews. De geïnter-

viewden vertellen over een korte, maar ingrijpende periode in hun leven. In mei 1940 is de bevolking van een groot deel van de Gelderse Vallei geëvacueerd, meestal naar het westen van Nederland. Ook de koeien waren geëvacueerd. Toen men enige tijd later terugkwam was er veel verwoest. Er moest worden aangepakt en de meeste vernielde huizen en boerderijen zijn snel herbouwd.

Zuiver genealogisch heeft dit boek niet veel te bieden, maar wat betreft familiegeschiedenissen juist heel veel. Het is een zeer lezenswaardig boek geworden. De schrijfter belicht de gebeurtenissen ook in een breder perspectief. Hierdoor ontstaat een goede koppeling tussen enerzijds persoonlijke geschiedenis en anderzijds nationale of zelfs wereldgeschiedenis. Het boek heeft veel foto's die eveneens bijdragen aan het beeld van die bijzondere tijd.

Kees van Reenen

Evert en Betje. Kroniek van een boerenleven

Barneveld 2012, € 22,50

Regelmatig krijg ik boeken met familiegeschiedenissen onder ogen. Soms een stapel papier vol jaartallen en namen, bijeenge-

houden door een nietje. Soms een echt boek. Het boek van Kees van Reenen is een fraai voorbeeld van een familieboek dat goed is opgebouwd, met veel sympathie geschreven, heel leesbaar, mooi geïllustreerd en ook interessant voor personen die geen familie zijn. Die combinatie komt niet veel voor.

Het boek beschrijft het wel en wee van families Van 't Foort en Van Wessel op de boerderij Groot Butselaar in het Nederwoud, tot voor kort gemeente Ede, maar nu grotendeels gemeente Barneveld. Ook de boerderijen De Kleine Voort in Lunteren en

Groot Ravensgoed in Zwartebroek (familie Van Wessel) worden beschreven. Allerlei aspecten van het vroegere boerenleven worden behandeld. Ook is er ruime aandacht voor de gebeurtenissen tijdens de Tweede Wereldoorlog. Het boek bevat tot slot enkele bijzondere bijlagen: een lijst dialectwoorden, een lijst van de vruchtboomrassen in de boomgaard en lijsten van de vogels, dagvlinders en wilde planten rondom Butselaar. Al met al een mooie blik op een onlangs verdwenen wereld.

Nieuws van de afdelingsbibliotheek

door Cas van der Kroon

De oproep in ons periodiek van april 2013 aan onze leden dat zij die belangstelling hebben voor boeken, periodieken, tijdschriften enz. uit onze bibliotheek zich voor 10 mei 2013 konden melden, kende een goede respons. Echter er is nog zeer veel over. Het zou zonde zijn als dit alles naar kringloop c.q. oud papier moet gaan. Vandaar nogmaals een dringend verzoek aan alle leden van onze afdeling, vrienden en andere belangstellenden – ook van andere NGV-afdelingen – om de catalogus nog eens goed te bekijken en mij, met vermelding van het gewenste nummer uw wens kenbaar te maken. Geef die dan zo snel mogelijk – voor 1 november 2013 – aan mij op via mijn e-mail gvanderkroon@kpnplanet.nl. Een kleine donatie in de afdelingskas is welkom. De volgende nummers zijn niet meer beschikbaar: 2, 2a, 4, 5, 100, 100.a, 102, 102.1, 104, 105, 106, 109, 111, 113, 114, 116, 117, 118, 119.1.a en 1.b, 150, 151, 152, 153, 156, 157, 158, 159, 200, 201, 201.a, 206, 212, 220, 221, 223, 224.1, 227, 228 t/m 229.4, 229.11 t/m 229.14, 238,

238.1, 241, 242, 257, 272, 327 t/m 327.3, 331, 333 t/m 334.4, 337, 502, 503, 503.2, 507.1, 507.3, 510.1, 521.2, 521.3, 521.5, 522.1, 522.1.a, 522.2, 525, 600 t/m 65, 600.a, 613 t/m 613.10, 703, 703.1, 713.3, 713.3.a, 801, 803, 809, 812, 812.1, 814, 817, 819.1, 822, 825, 830 t/m 830.113, 837 t/m 837.37, 837. A t/m 837.A.7, 837.E t/m 837.E.9, 837.H.20 t/m 837.H.21, 837.N t/m 837.N.1, 846, 950, 950.1, 952, 952.3, 953 t/m 955.1, 959, 996, 1005.a t/m 1005.d, 1007, 1007.1, 1008 t/m 1008.f, 1010 t/m 1010.b, 1022, 1022.1, 1024, 1030 t/m 1030.a, 1033, 1033.1, 1033.c, 1035, 1036, 1037.

In december 2013 moet onze bibliotheek weg zijn uit de huidige locatie, daar de centrale openbare bibliotheek dan ook het pand gaat verlaten. Waarde genealogen, indien u uw stamboom wilt verfraaien met stukjes geschiedenis, gewoonten en gebruiken uit vroegere tijden, zoek dan goed in onze bibliotheek want daar is nog veel te vinden.

Succes met zoeken en u heeft "leesvoer" voor de wintermaanden.

Inhoudsopgave

Ten geleide	63
Colofon	63
Lezingen & Activiteiten	64
Zilveren speld voor Cas van der Kroon	68
Bedankt, Jeanne	69
Van uw voorzitter	69
Ledenbestand	69
Wie is wie	70
Sociale vangnetten in de Gouden Eeuw	71
Crises door de eeuwen heen	75
GensDataPro	78
Stel je voor	79
Aanvulling Scheltus en Mondriaan	80
Johan van Oldenbarnevelt	81
Bollenburgh	84
Boekbesprekingen	85
Nieuws van de afdelingsbibliotheek	86

